

Technologie zkracují čas mezi myšlenkou a výsledkem

9.3.2026 - Tereza Lišková | Městská část Praha 7

Ovlivní naše životy efekt broučí nožičky? Ve světě výtvarníka a filmaře Tomáše Merty je možné leccos. Za rozednění běží Stromovkou muž a smečka psů. Ulice obsadí zpívající robodrobotina. Mezitím protéká prázdno obroučkou brýle. Setkání nad zázvorovým odvarem a yerba mate limonádou v kavárně Ouky Douky začíná materiálovým komentářem.

Hobuleť je ze skvělého materiálu, který se dá prakticky použít. Občas do něj něco zabalím, a když to pak převezu z Prahy do Jeseníků, tak tam s ním i zatápíme. Taky Hobuletem různě podkládám věci, třeba když něco sprejuju. Je graficky hezky udělaný.

Jsem zvědavá, co si kdo podloží tímto rozhovorem.

Já si jím budu podkládat svoje věci. To bude super. Kruh se uzavírá.

Tak rovnou do kruhu. V dolních Holešovicích máte dílnu. Co tam teď vzniká?

Mám tam paralelně rozdělané asi čtyři věci. Teď pracuju na takové větší soše. Dříve jsem dělal spíše menší věci, ale teď dělám sochu, která je velká jako větší dítě.

Jako předškolák? O čem bude?

Možná i dítě školního věku! Bude to socha o dívání se, o hledání pozorovatele. Tisknu její části a pak je ručně opracovávám. Kvůli tomu je můj pracovní prostor dost zasviněn. Čím větší sochu člověk dělá, tím větší svinec kolem vzniká. A do toho paralelně pracuju na dalších pohyblivých objektech.

A ta velká socha bude taky pohyblivá?

Tahle se zrovna nehýbe. Nechci, aby se všechny sochy, co vyrábím, hýbaly. Když člověk někomu prodá sochu, která se hýbe, tak ji pak musí jezdit opravovat. Což je hezké, ale po nějaké době to člověka začne trochu štvát, leze to do času. Takže se občas snažím udělat sochu, která se tolik hýbat nebude. Jenže oni ji lidi stejně nějak rozbijou, to je jasné. Možná je vyrábím příliš křehké.

Jsou ze subtilních součástek, nejsou robustní?

To nejsou. Baví mě jít na hranu toho, co materiály snesou. Snažím se to udělat co nejlíp, ale stejně jsou některé části tenoučké.

Když jste říkal, že tisknete, tak to znamená tisk na 3D tiskárně? A z plastu?

Jo, jo. Přiznám se, že tisknu i z plastu, protože je tepelně stabilní. Zároveň používám různé nalezené objekty. Často jsou to části spotřebičů, aut a podobně. Přestože v jednom směru zasviňuju planetu, na druhou stranu se snažím používat objekty, které mají nějaký druhý život.

Jakou konkrétní věc jste našel naposledy, třeba i tady v Praze 7?

Naposledy jsem našel kus koloběžky – té, co se všude půjčují. Z jedné z nich kus upadl, tak jsem si ho vzal domů. Byl jsem trochu nesvůj, jestli je to legální, ale říkal jsem si, že by to stejně vyhodili. Takže mám blatník. Mám ho vystavený a přemýšlím, jak mě bude inspirovat.

A jak vypadají ty menší rozpracované věci?

Jde o hmyz, který hýbe křídly. Dřív jsem ho dělal miniaturní, tento bude větší. Bude z toho nástěnná věc.

Takže trochu něco jako motýli na Máji?

No, je to trochu podobné. Ale myslím si, že ten můj bude líp vizuálně zvládnutý. Mně ty věci, co dali na Máj, esteticky nevyhovují, ale stejně jsem za ně rád. Ten princip, že se takové sochy objevují v prostoru, je podle mě dobrý. Což mě přivádí k další věci. S kamarádem Tomášem Skálou pracujeme na soše do Holešovické tržnice. Chceme tam udělat velkou pohyblivou sochu. Měl by to být velký strašák, který bude odkazovat ke strachu z války, z ohrožení. Ale zatím to je ve fázi návrhu.

Jak by ten strašák měl vypadat?

Má to být něco mezi militaristickým-objektem-vystřelovačem-hlavic a strašákem-transformerem. Zatím je náš návrh dost velkolepý. Asi ho budeme muset trochu okleštit, aby nebyl tak komplexní a vydržel.

Že se má strašák hýbat, asi neznamená, že se to bude dít třeba pomocí větru? Bude mít elektrické tělo?

Teď to řešíme. Původní návrh byl, že se bude hýbat právě pomocí větru. Spíš ale půjdeme cestou elektriky, možná solárních panelů. Pohyb soch je moje dlouhodobé téma, některé moje objekty měly být autonomní.

Co to znamená?

Jedna socha, takový brouk, měla fungovat sama o sobě. Na břicho má solární panely. Měla by se hýbat a žít si sama pro sebe, jako taková sonda. Ale bohužel většinu času nejsou ty solární panely schopny vytvořit dostatek energie, takže je nutné brouka dobíjet. Ale až se za pár let dostanou solární technologie na další úroveň, chtěl bych vytvořit to, co jsem si původně představoval.

Ještě k tržnici. Když říkáte strašák, tak to znamená, že má něco odstrašovat?

Měl by mít několik funkcí. Měl by odstrašovat případné vetřelce, temné myšlenky, ale zároveň on sám má také trochu působit strach. To mě na tom námětu strašáka baví, že přestože má strašit něco, co nám nevyhovuje, může zároveň strašit i nás. Působí na obě strany. Má být hrozivý a vytvářet pocit strachu, ale zároveň má mít schopnost odstrašovat to, čeho se nejvíce bojíme. Asi bude záležet na divákovi, co si od něj zrovna odnese, co uvidí.

To je pravda. Člověk někdy nastraží strašáka a pak se ho sám lekne. Téma strašáka je součástí nějakého opencallu?

Chceme se s tím přihlásit, až bude otevřený opencall, ale v zadání strašák není. To je náš nápad. Přišel s tím Tomáš Skála a mně se to dost líbilo. Je to něco, co hodně lidí kolem řeší. Jsme nuceni zpracovávat různé formy strachu z externí hrozby, která je plíživá a je všude kolem nás. Myslím, že na strašákovi budeme ještě třeba půl roku pracovat. Je to dlouhodobější proces. Společně to vyvíjíme a rozpracováváme.

Už jste mluvil o robotickém broukovi se solárními panely na břicho. Je to brouk, který leží na zádech a občas může zahýbat jednou nožičkou. Vyjadřuje to bezmoc, nebo i moc?

Tenhle brouk je ztělesněním naděje i bezmoci zároveň. Leží na krovkách a jenom se tak převaluje, což je v broučím světě vyjádření největší bezmoci. Ale do toho má malinkou nožičku, která směřuje k nebi, sahá k vyšším sférám. Jednou za čas ji povysune a zamává do prostoru nad sebou. Performuje takové malé jemné představení. Ta jeho nožička ztělesňuje jakousi naději, která je nějak přítomna i v nejtemnějších momentech.

Co toho brouka ještě charakterizuje?

Uvažoval jsem o něm jako o objektu, který na první pohled působí třeba i jako černá mísa. Není příliš výrazný, jenom někde leží. Moje představa byla, že ho někdo má doma nebo v zasedačce. A on jednou za čas provede akci tím, že se zakýve nebo vytáhne tu nožičku. V nějaké vypjaté situaci nebo hádce pak může být jazyčkem na misce vah. Ti dva se na sebe koukají, už je to nesnesitelný a on

najednou vysune nožičku. A situace se třeba někam posune. Dokážu si představit, že to může být i nástroj při nějakém jednání. Brouk vysune svou nožičku v nečekaném momentě, možná převrátí celou situaci. Zatím nemám žádné přímé důkazy, že by se něco takového stalo, ale je to taková moje touha, že by se to takto mohlo třeba dít.

Máme efekt motýlích křídel, toto může být efekt broučí nožičky...

Je to tak zamýšleno. On totiž většinu času tiše leží, jen jednou za čas se velmi decentně pohne. Většinou si ho nikdo nebude všimnout, ale možná, že nakonec rozhodne i nějakou zásadní situaci, která ovlivní geopolitické dění na planetě. To nemůžeme předvídat, to je moje fantazie.

Když už jsme zmiňovali míry dětí a soch, prohlížela jsem si fotky z vernisáže v Galerii Zdeňka Sklenáře, kde byl ten brouk taky. Někáká žena ho na fotce drží v náruči a trochu to vypadá, že chová nemluvně.

Ano, brouček je velký možná jako hodně malé nemluvně nebo jako větší mísa. Nevím, proč jsme si vybrali jako míru zrovna děti.

Už tu padlo, že vám přijde dobré, když se ve veřejném prostoru objevují sochy, které se hýbají. Proč?

Asi mi nejde o to, že to musí být a priori věci, které se hýbají. Přijde mi zajímavé, když se objevují větší sochy, které zasahují do veřejného prostoru a ovlivňují ho. I když pro mě můžou být ošklivé, tak to, že tam jsou, považuju za lepší, než kdyby tam nebyly vůbec. Představuju si město plné různých trochu šílených soch. Některé by mohly být i lehce agresivnější. Třeba by se člověku, když jde ráno do práce, snažily podrazit nohy. No, trochu přeháním... Ale mám pocit, že náš veřejný prostor je hodně statický a sterilní. Lidi se v něm hýbají po jasně vymezených drahách, nejsou venku tolik zvyklí interagovat s věcmi. Myslím, že by veřejný prostor mohl být malinko živější.

Kde v Praze 7 by něco takového mohlo stát a jednat?

Mohlo by to být na každém rohu. Dokázal bych si představit různé drobné hmyzí parazity, třeba na semaforech. Nebo sošky, které ráno zpívají lidem, co jdou po ulici. Bavila by mě taková drobotina, která by se pohybovala po městě a konala by činnosti, kterým divák nebude úplně rozumět. Je to takový můj sen, že by Praha byla takhle „okupovaná“. Podle mě je umění na ulicích pořád ještě málo.

Koloběžek je tam rozhodně víc.

Bylo by krásné, kdyby ty koloběžky měly větší osobnost. Nebyly by všechny stejné, ale měly by různé podoby. A to samé by se dalo udělat i s dalšími dopravními prostředky. Jasně, chápu, že to má důvody, proč nemohou být různé... ale kdyby se to dalo zařídit... Taky by mi nevadily organické mrakodrapy na okraji Prahy. Praha je naprosto nádherná a zasloužila by si odvážnou architekturu.

Našel jste podobu světa, který by se blížil vašim představám, třeba v nějakém filmu nebo knize? Mně se vybavil román Město, nedlouho poté od Pat Murphym.

Napadá mě jedna dětská knížka: Neználek ve Slunečním městě. Je to taková komunistická pohádka, ale krásně ilustrovaná. Samozřejmě v tom bude i propaganda, ale jako dítěti mi to přišlo nevinné. Je to taková legrační utopie, ale taky je tam spousta nápadů, které mi jako malému připadaly extrémně úžasné. Třeba domy, který se otáčejí za sluncem.

Když tu padlo slunce, u některých soch uvádíte jako materiál stín. Je to díky tomu, že některé vaše objekty umějí produkovat světlo a díky tomu i vrhat stín?

Některé moje objekty fungují trochu jako promítačky, takže stín je jejich součástí. Jedna jejich část se rozsvítí a ony jsou pak schopny promítnout jinou svoji část na zeď. Tady jsem inspirovaný filmovou technikou. A taky mě od dětství uchvacovalo pražské planetárium. Uprostřed tam měli promítací přístroj, který měl podivné hlavy, a ty promítaly oblohu na všechny strany. Pro mě to byl magický objekt. Jako socha byl krásný sám o sobě, a ještě k tomu dokázal promítat kolem a ovlivňovat

atmosféru. To mě baví i u těch mých objektů, že nejsou statické, ale expandují do prostoru, třeba pomocí světla nebo stínu. Beru je jako činitele.

Do vašich objektů vstupují i různá slova a slabiky. Proč?

Uvažuji o nich jako o 3D básních. Baví mě zkoumat hranice, kdy písmena začnou vytvářet slova, kdy se písmeno stává sochou. Mám pocit, že písmena mohou divákovi umožnit, aby do sochy vhlédl hlouběji. Možná mu dají prvotní impulz, že je možné sochu vůbec číst. Na začátku divák zkoumá písmena, ale pak se začte a uvědomí si, že už nečte písmena, ale sochu.

Zní to trochu jako cesta ke 3D čtení.

Chci, aby moje věci byly bezbariérové. Ne, aby byly zabalené samy do sebe. Diváci můžou k soše přijít, rovnou ji začít číst a sledovat, co jim to dělá. Možná je to taková pomůcka pro diváky.

Podaná ručička.

Ano. Nebo podaná nožička. Fakt se snažím, aby moje objekty nějakou končetinu divákům podávaly.

Jeden z objektů se jmenuje Nejsem tu když se na mě nedíváš. Téma hledání pozorovatele se objevuje i u dalších soch. Souvisí zkoumání tohoto tématu i s vaší filmařskou linií?

Je to tak. Obecně mě zajímá hloubka pohledu, různé úrovně dívání se. Sám pro sebe mám takovou teorii, že když se člověk kouká na objekt, může uplatnit tři základní úrovně. První je taková běžná, člověk se koukne na věc a ta na něj nějak zapůsobí. Ta druhá už je hlubší, je to takové ohledávání. Člověk se u něj skutečně zamyslí, třeba nad smyslem. A ta třetí spočívá v podstatě v tom, že člověk vnímá, jak sochu obtéká prázdno, jak působí prostor kolem ní. A možná i nechá sochu, aby se podívala na něj.

Socha nebo divák z toho prostoru něco vykouzne.

Divák mě zajímá i jako filmaře. Myslím na něj, ať už vytvářím filmy, nebo objekty. Spousta lidí má pocit, že když vytvářejí věc, dělají ji sami pro sebe, což je úplně legitimní. Ale pro mě je pozorovatel zásadní. Zajímá mě i z hlediska kvantové fyziky. Definice pozorovatele je jedním z jejích problémů. Pozorovatel kolabuje funkci. Zmínili jsme objekt Nejsem tu když se na mě nedíváš. Podle některých poznatků kvantové fyziky to znamená, že dokud se pozorovatel na něco nepodívá, tak to existuje ve všech možných stavech. Když se ale na sochu podívá, ona se vlastně zhmotní do jednoho konkrétního stavu. Zajímá mě to i opticky. Zčásti se inspiroju filmovou technikou, kamerami, projektory. V jednom objektu mám kousek zvětšené brejle, která je prázdná. Ta brejle zhmotňuje něco, co mě skutečně zajímá. Člověk se dívá na věci tak moc, až zjistí, že už tam prostě nic není.

Prázdná brejle znamená, že nemá sklíčko?

Nemá sklo. Celé je to definované jenom obroučkou. A tou obroučkou protéká prázdno, které obroučka zároveň nějak koncentruje. Je to jakási fiktivní čočka, která koncentruje pozornost. Ona tam není, ale přesto nějak působí. Můj otec má pár obrazů, kde se obroučce také věnuje. Ale možná ji chápe trochu jinak než já. Každopádně je to jedno z témat, která máme podobná. Obroučka brlí jako definice prostoru, který má zvláštní schopnost koncentrovat pozornost.

Žijeme ve světě, jenž je pod vlivem médií a technologií hodně vizuální. Filtrujete nějak ten přísun vizuálních vjemů, které se člověku často podbízí?

Myslím si, že je to nutné. Snažím se, abych si od té vizuální záplavy jednou za čas odpočinul. Říkám tomu vyčistit si paletu. Jsou to jednoduché postupy: zavřít oči a snažit se nic nevidět nebo jít normálně do lesa. Člověk ale musí filtrovat pořád. Je to všudypřítomné. Uvědomil jsem si to, když jsme se kdysi dávno vraceli z Mongolska, a tam toho ke čtení moc nebylo. Když jsem pak přijel do země, kde bylo naše písmo, tak jsem pochopil, jak moc jsme obklopeni nápisy. Žijeme v městském prostředí, které je vizuálně velmi stimulující a které neustále vytváří pocit mírného ohrožení. Vylezete ze dveří a rovnou maska predátora – auto. Hnedka se vám zrychlí tep. Nebo ty nové hýbací

reklamy v metru. To je invaze. Mám pocit, že je to za hranou. Pozoruju, že někteří lidé pak v metru zavírají oči.

Třeba já. Akorát to někdy nestihnu včas.

Myslím, že by se nad tím měla vést větší diskuze. Reklama by neměla mít šanci dostat se všude.

Padlo tu, že máte s otcem společný zájem o brýlové obroučky. Na jeho obrazech se objevují také různé členové rodiny. Jaké to je být objektem, tím, kdo je zobrazován?

Co já vím, tak naštěstí těch obrazů není moc. Na jednom jsem jako dítě.

Ten je zrovna docela známý.

Tenhle obraz, kde jsem vyobrazen jako dítě, mi otec věnoval. Ale abych si ho pověsil doma a koukal se sám na sebe, to by mi přišlo už trochu moc... Ale asi nějak chápu, proč to táta namaloval, a tak k tomu mám smířlivý vztah. Ani mě moc nenapadlo nad tím přemýšlet.

Je to vlastně normální součást vaší rodiny.

Mně třeba není příjemné být před kamerou nebo poslouchat svůj hlas. Jak je to ale transformované přes tu malbu, tak mi to nevadí.

O tvorbě otce jste natočil ECHT - film o malíři Janu Mertovi. Jedním z jeho témat je i kompozice. Jak poznáte, že je kompozice dobrá? Je to pocit, výpočet?

V tom filmu je to v něčem popsáno dost přesně.

Já ale myslím, jak to poznáte vy.

Když skládám sochu, dopředu nevím, jak bude celá kompozice vypadat. Je to soustava kroků, kde si jsem z nějakého záhadného důvodu jistý jen tím jedním dalším krokem dopředu. Něco přidám a posuzuju, co se s tou věcí jako celkem stalo. Tak to je, myslím, popsáno i v tom filmu. Kompozice je intuitivní proces, který dokážu obsáhnout jen po částech. I když mám na začátku základní představu o tom, jak má ta věc vypadat, nedokážu ji obsáhnout celou dopředu.

Ty části se postupně porovnávají mezi sebou?

Ano. Jsou to souvislosti a souvztažnosti. Každá věc, která se tam přidá nebo ubere, změní situaci. Buď je člověku jasné, že to tam patří, nebo zjistí, že je to blbost.

Podobný princip, akorát lineárně, funguje i u filmového střihu?

Je to velmi podobné. Když změna začne rezonovat, člověk ví, že je správně. Zajímavá je situace u spornějších momentů, kde si člověk není jistý. U filmu ECHT jsem měl systém kartiček, kde byly vyobrazené jednotlivé scény. Měnil jsem jejich pořadí a zkoumal, jestli daná scéna funguje s tou předchozí i s tou následující, jakou mají mezi sebou alchymii. Pokud jedna scéna dobře zapadla, začala kaskádovitě ovlivňovat i ty další. Samozřejmě jde také o celek, ale já jsem posuzoval primárně to, jak se daná scéna chová v sousedství. Je to pro mě klíč, jak se dostat k větší komplexitě.

Do vaší filmové tvorby vtrhli i psi. Jaká to byla spolupráce?

Šlo o film Retriever. Je stále dostupný na iVysílání, dělal jsem ho s Tomášem Kleinem. Nejsem úplně psíčkař, ale v tomto období jsme psy řešili intenzivně a mám pocit, že jsem se na ně do jisté míry stal i odborníkem. Práce se zvířaty je u filmu obecně náročná. A tady to bylo dvojnásob, protože šlo o hraný film. Zajímavé ale je, že se se psy dá nějak zvláště domluvit. Člověk pak zírá, co to zvíře dokáže nabídnout. Někdy se umí napojit až trochu nepochopitelným způsobem. Dokáže přijít, poznat situaci, něco zahrát a odejít jako největší hvězda. Člověk se ale musí obrnit určitou mírou trpělivosti. Protože pes má třeba taky blbý den a odmítá spolupracovat.

Ve filmu Retriever je také scéna, kde vystupuje hodně běžících psů najednou. Jak jste to

natačeli?

Pozvali jsme psy tak, aby si k sobě vždycky přivedli dva lidi, kteří je znají. Na jednu stranu louky jsme dali lidi, aby ty psy drželi. Na protější straně byla druhá skupina lidí, které ti psi měli rádi. A tak běželi vlastně za nimi. Dost jsem se toho bál, ale nakonec psi docela spolupracovali. Samozřejmě neběželi všichni, někteří si tam prostě lízali zadek, ale většina se rozběhla a natočili jsme to celkem rychle.

Natačeli jste to v Praze?

Většina toho filmu je natočená v Praze. Několik scén, včetně té, kde psi běží po louce, se odehrává ve Stromovce.

Je to vlastně takový lokální film z Prahy 7. Práce u filmu asi klade na člověka specifické časové nároky.

Je to tak. Kvůli tomu je těžko slučitelná s rodinou. V poslední době mě zajímá, jak harmonicky propojit tvorbu s životem. Chtěl bych, aby se to propojilo do jednoho celku. A to nám spousta zaměstnání neumožňuje. Přijde mi dobré, když moje rodina ví, co dělám. Můžu to dětem ukázat a ony vědí, co dělám, můžou se tím třeba učit. Ale teď jsou to spíše dva světy. Člověk jde do práce, pak přijde unavený domů a ani nemá sílu vyprávět, na čem pracoval. Snažím se jít cestou, kde bych to spojil v celek.

Aby byl sourodý...

Mám pocit, že hodně věcí jde proti sobě, že rodina je často na úkor práce, nebo naopak. Přál bych si najít systém, kde by to bylo propojené a podporovalo se to navzájem. V generaci mého táty to bylo jinak. Táta, přestože byl dobřej táta, byl extrémně orientovaný na tvorbu. Jako umělec šel i na hranu sebezničení. Mně ten vrchol přijde spíš v tom najít harmonii.

Co z hlediska dostupných technologií vás teď nejvíc baví?

Jejich výrazná dostupnost. Člověk potřebuje méně a méně věcí k tomu, aby něco mohl vytvořit. Třeba film ECHT byl udělaný skoro na koleni. Většinu času jsem ho dělal se svým bratrem. Postprodukci a střih jsme pak už samozřejmě dělali ve studiu. Technologie ale mají i odvrácenou stranu, zahlcují nás. Člověk musí bojovat s mnohostí. Jejich hlavní výhodu vidím v tom, že některé věci usnadňují. Někdy až neskutečně.

Jako dítě jsem si ani nedokázal představit, že bych si mohl v hlavě vymyslet objekt, pomocí nějakého programu si ho během několika desítek minut vymodelovat a po několika hodinách ho mít v ruce. Když jsem jako dítě snil o tom, co budu v životě vyrábět, ani v nejdívočejších snech jsem si nedokázal představit, že ta spojnice bude takhle jednoduchá. Dnešní technologie zkracují čas mezi myšlenkou a výsledkem. To je jejich klad, ale zároveň si člověk musí dát pozor i na zápory.

Pamatujete si na nějaké svoje rané dílo, výrobek, na který jste byl jako dítě pyšný?

Takových instalací bylo několik. Byli jsme s bratrem nesnesitelně a totálně tvořiví. Když byli rodiče pryč, tak jsme jednou nanosili ze zahrádky do vany hlínu, trávu a větve. Dali jsme tam taková plastová zvířátka a vytvořili jsme džungli ve vaně. Taky jsem vyrobil z papíru stíhačku, kterou jsem nesl na zápis do školy. Byl jsem na ni hodně pyšný. Nebo jsme s bratrem stavěli nekonečný objekt. Když byli rodiče pryč, začali jsme v jedné části bytu dělat sochu, která šla celým bytem až na zahrádku ven. Ale pak jsem zjistil, že jsme nebyli první, že to už dělal slavný umělec Kurt Schwitters, jmenovalo se to Merzbau.

Jak se pozná, co je echt? Ať už v tvorbě, v životě nebo v člověku?

Tak, že to člověku dá trošku i zabrat. Takové věci nejsou jenom krásné, ale mají vlastní intenzitu a sílu. Dobré umělecké dílo není jednoduché, někdy jde trochu na krev.

Funguje takový princip i v životě?

Některé věci, ty krásné i ty ošklivé, někdy na člověka dopadnou nebo dolehnou s extrémní až nesnesitelnou intenzitou. Občas se to prostě tak děje.

Na Instagramu máte profil Šípkový Růžen. Chtěl byste mít jiná jména?

Určitě. Jednu dobu jsem se jmény hodně pracoval. Jméno člověka ovlivňuje.

Podobně jako socha ovlivňuje prostor kolem ní?

Přesně tak. Měl jsem období, kdy jsem se snažil, ale ono to nebylo moc praktické, mít každý den nové jméno. Říkal jsem si, že když se ráno člověk něčím nazve, tak s tím pak žije. Může se nazvat třeba Větev nebo Neutronová hvězda. Mám pocit, že když pak člověk jde jako Neutronová hvězda třeba na poštu, že to může vést k zajímavé situaci. Jména by měla fungovat jako inspirace. A taky je někdy dobré si od svého jména oddechnout. Představa, že na pár dní odložím své jméno, mě docela láká. Můžu pak být třeba Vlastovka nebo Šípánek lesní.

→ **Tomáš Merta** (*1988) se ve své holešovické dílně věnuje tvorbě kinetických objektů a soch, kde uplatňuje svůj zájem o současné technologie. V roli filmového tvůrce pracuje jako scenárista, režisér a kameraman. Ve spolupráci s Tomášem Kleinem natočil krátkometrážní film Retriever (2014), který byl uveden v soutěžní sekci Cinéfondation na festivalu v Cannes. V roce 2015 získal ocenění Nejlepší dokument na festivalu FAMUFEST za snímek Posedlost. V roce 2024 natočil dokument ECHT – film o malíři Janu Mertovi, který získal na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů Jihlava cenu za střih. S rodinou žije v Praze 7. Na Instagramu jako Šípkový Růžen.

– Text

Tereza Lišková

nabírala vzdělání na FHS UK, FSS MU a FF UK, kde si svět nových médií ohmatala v kolektivu CANCEL – vařila tam HotKarot & OpenSauce. Mezi lety 2014 a 2020 vedla magazín Material Times, později se věnovala rozvoji veřejných knihoven. Na ČRo Vltava moderuje pořad ArtCafé. Pro Rozhlas vytvořila s Ládínem Železným zvukové pásmo Biota města. Ve skupině KINETICON spoluvytváří audioseriály i sonické pomníky, jedním z nich je série Kam zmizel Pešánek? Žije v Praze 7.

– Foto

Tomáš Souček

(*1975) je absolventem FAMU. Jako fotograf spolupracuje s architekty, umělci a kulturními institucemi. Svou prací se podílel na vzniku řady publikací komentujících dění na poli současného umění, designu a architektury. V letech 2009–2023 pedagogicky působil na FAMU a VŠUP v Praze.

– Publikováno 9. 3. 2026

– Upraveno 9. 3. 2026

<https://www.praha7.cz/technologie-zkracuji-cas-mezi-myslenkou-a-vysledkem>